

Det här är våra utlåtanden om det förslag till stödregelverk som presenterades för oss under ett möte på landskapsregeringen. Det finns inga formella dokument att ta ställning till, men utifrån diskussionen har sammanfattat följande kommentarer:

- Åland behöver satsa på att skapa fler företag och fler arbetsplatser med fokus på tillväxtbranscher. Bredden av verksamheter och export är viktiga faktorer. Verksamhetsförutsättningarna bör vara på minst samma nivå på Åland som i våra närregioner inom EU. Vi kräver inte bättre förutsättningar, utan endast att vi likställs.
- Åland kan införa Nordens enklaste regelverk. Det som presenterats är inte ett steg i den avbyråkratisering process som LR talar om själva. Detta är ett steg i fel riktning.
- Införandet av ansökningsperioder vore mycket negativt för företagen. När momentum finns i ett projekt, bör det stödjas direkt. Man kan inte vänta över sex månader på besked, eftersom hela innovationscykeln då kan vara föråldrad.
- Det saknas stöd för produktutveckling. Motsvarande borde återinföras, eftersom Finland och EU ökar den prioriteringen idag. Åländska företag är idag hänvisade till riskkapital, vilket sällan lämpar sig för dessa typer av investeringar.
- Gällande internationaliseringsstöd, ser vi inte hur ett snävare regelverk gynnar den åländska konkurrenskraften. Varken inom EU eller i Finland har man motsvarande begränsning om att ett företag kan delta i maximalt tre eller fem år på samma mässor. Snarare ger det ökad kontinuitet där engagemang och intresse finns. Åland har begränsat med exportföretag och därför är det av vikt att stöda de som är drivna inom export, enligt motsvarande förutsättningar som i resten av EU.
- Vi ser utmaningar med tolkningen av regelverket. Begrepp som "reovering", "nybyggnad", "hållbarhet" och "tillgänglighet" behöver definieras tydligt. Det finns inga tydliga definitioner eller kriterier i dagsläget. Därmed är det omöjligt att införa krav på certifiering inom dessa områden.
 - Långsiktigheten ifrågasätter vi, eftersom exempelvis "Green key" finansieras som ettåriga projekt med PAF-medel. Det finns en risk att vi i framtiden har ett regelverk utan en aktuell certifieringsprocess.
 - Inom andra branscher saknas det enklare miljöcertifieringar eller så är man hänvisad till sådana som ej är lämpliga för mikroföretag (ISO, Svanen).
 - När det gäller "tillgänglighet" saknas såväl kriterier som certifieringsmöjligheter.
 - Vi ser dessutom utmaningar med att kräva certifieringar på exempelvis öar, när transporterna dit varken är hållbarhets- eller tillgänglighetsanpassade. Vårt förslag är att man istället bör sikta på att stödmottagaren ska ha en plan som beaktar "hållbarhet" och "tillgänglighet" i samband med investeringsansökan.
- De medel som finns anslagna av nationella skattemedel respektive EU ska prioriteras för privat finansieringar framom offentliga projekt. Det privata näringslivet är bäst skickat att bedriva företag och utveckling.

- Besvärsrätten är otydlig och behöver klargöras. Åländska stödmottagare kan anföra besvär endast till Högsta Förvaltningsdomstolen. HFD utför i sin tur endast laglighetskontroll, varvid beslutets ändamålsenlighet ej tas till prövning. I fastlandet kan en stödmottagare begära självrättelse av myndighet, samt ta ärendet vidare till en förvaltningsdomstol som prövar beslutet. Åländska företag behöver ha motsvarande besvärssystem för att ha samma förutsättningar och likabehandling inom landet.
- Viktigt att Näringsavdelningen har kunskap så den kan vägleda företagare rätt gällande företagsfinansiering, exempelvis behöver sökande kunna förlita sig på likabehandling och att de regler och villkor som LR:s finansieringsrådgivare ger före och i samband med att en finansieringsansökan inlämnas. Det har visat sig att LR vid flera tillfällen när beslut tas plötsligt ändrat villkor, anvisningar och stödbelopp som medfört att sökande erhållit mindre finansiering i ett sent skede som sedan skadar sökandes projekt och finansieringskalkyl. På samma sätt när sökande har redovisat kostnaderna har LR anfört nya regler och ny tolkning plötsligt, vilket medfört att sökandes finansieringskalkyl skadats eller omkullkastats. LR:s regler måste vara förutsägbara och konkreta och likvärdiga för alla sökanden.
- På senare år har beredningstiderna för ärenden äntligen kommit i ordning, vilket är positivt då ärenden och beslut hanteras inom de tre månader som förvaltningslagen föreskriver.

Mariehamn den 8 juni

Företagarna på Åland

Visit Åland

Ålands Näringsliv

Jonny Mattsson

Lotta Berner Sjölund

Anders Ekström